

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-5>

УДК 330.322:338.246.025.88

КОНЦЕСІЯ У СИСТЕМІ ІНСТРУМЕНТАРІЮ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

CONCESSION IN THE SYSTEM OF TOOLS FOR STIMULATING INVESTMENT ACTIVITY

Уманців Галина Вікторівнакандидат економічних наук, доцент,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5410-1363>**Umantsiv Halyna**

State University of Trade and Economics

У статті проведений аналіз теоретико-прикладних засад використання потенціалу концесії як чинника активізації інвестиційної діяльності. Окреслені напрями впровадження механізму концесій у контексті інструментів організації взаємодії держави та приватних інвесторів. Обґрунтовані підходи до застосування практики концесії як перспективного інституційного механізму, застосування якого дасть змогу забезпечити повоєнну модернізацію національної економіки. Недостатній рівень активності у використанні потенціалу співпраці держави та суб'єктів приватного підприємництва визначає зниження інвестиційної активності. На основі дослідження зроблений висновок про те, що за умов дефіциту бюджетних коштів для реалізації великих проектів необхідно є активізація залучення інвестицій у відновлення об'єктів інфраструктури. Встановлено, що саме концесія відкриває можливості для реалізації значних за масштабами проектів у сфері інфраструктури. Концесія спроможна забезпечити успішну реалізацію проектів у сфері повоєнної модернізації. Обґрунтовано, що саме концесія відкриває можливості для використання інституційних механізмів, на основі котрих буде забезпечуватися зростання ефективності та досягатиметься раціональне використання можливостей динамічного соціально-економічного розвитку із залученням ресурсів держави та суб'єктів приватних інвесторів.

Ключові слова: концесія, інвестиції, договір концесії, держава, суб'єкти приватного підприємництва.

The article analyzes the theoretical and practical foundations for using the potential of concessions as a factor in stimulating investment activity. It outlines areas for implementing the concession mechanism in the context of instruments for organizing interaction between the state and private entrepreneurs. It substantiates approaches to the application of concessions as a promising institutional mechanism, the use of which will ensure the post-war modernization of the national economy. The insufficient level of activity in using the potential for cooperation between the state and private entrepreneurship determines the decline in investment activity. Based on the study, it is concluded that, given the shortage of budget funds for the implementation of large-scale projects, it is necessary to intensify the attraction of investments in the restoration of infrastructure facilities. It has been established that concessions open up opportunities for the implementation of large-scale infrastructure projects. Concessions can ensure the successful implementation of post-war modernization projects. It has been substantiated that concessions open up opportunities for the use of institutional mechanisms that will ensure increased efficiency and the rational use of opportunities for dynamic socio-economic development with the involvement of state resources and private investors. At the same time, the most important characteristic of the active dynamics of the investment process, which corresponds to the current stage of development, is the dynamic development of industries and activities that determine scientific and technological progress. Favorable conditions for investment implementation are based on a balanced state policy and support for promising markets that ensure the competitiveness of the national economy and its entities both in the domestic market and internationally. The conditions for the functioning of the economy must be taken into account on the basis of the intensification of investment activity. This involves continuing institutional reforms to strengthen the protection of investors' rights and create a favorable investment climate.

Keywords: concession, investment, concession agreement, state, private entrepreneurship entities.

Постановка проблеми. Інвестиції ґрунтуються на постійному оновленні виробничих потужностей з урахуванням стрімкого розви-

тку науково-технічного прогресу та цифровізації господарських процесів. Функціонування інвестицій, їх форми та методи детерміну-

ються певними особливостями їхньої реалізації й потребують ефективної державної політики. Інвестиції передбачають наявність рівноважної траєкторії економічного розвитку, стабільності національного нормативно-правового регулювання, макроекономічну та інституційну стабілізацію, а також постійне зростання реальних доходів домашніх господарств. Водночас найважливішою характеристикою активної динаміки інвестиційного процесу, що відповідає сучасному етапові розвитку, є динамічний розвиток галузей та видів діяльності, що визначають науково-технологічний поступ. Сприятливі умови реалізації інвестицій спираються на виражену державну політику та підтримку перспективних ринків, що забезпечують конкурентоспроможність національного господарства та його суб'єктів як на внутрішньому ринку, так й у міжнародному вимірі.

Актуальність дослідження концесії у системі інструментарію активізації інвестиційної діяльності обумовлена низкою важливих чинників. Так, зокрема, йдеться про необхідність узагальнення напрямів реалізації концесійних угод у системі активізації інвестиційної діяльності. Багатогранність операцій концесії передбачає тривалий термін їх реалізації, значні за обсягами інвестиції, а також суттєві ризики та специфічність умов фінансування. Крім того, прогалини у чинній системі нормативно-правового забезпечення концесійних операцій генерують значну невизначеність та можуть обумовлювати цілу низку ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розкриває еволюційно-правові аспекти становлення концесії Є. Зайцев. Дослідник розглядає концесію у контексті напрямів реалізації співпраці між державою та суб'єктами приватного підприємництва на основі задоволення спільних інтересів. Вчений аналізує вектори становлення концесії як інструменту залучення приватних інвестицій в об'єкти інфраструктури та визначає положення про те, що саме концесія як форма взаємодії держави та приватних суб'єктів може сприяти вирішенню ряду важливих соціально-економічних завдань [1].

Глибоко аналізує проблематику реалізації концесійних угод та розкриває методи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення концесійних проектів на основі використання цифрових технологій С. Король. Авторка звертає увагу на те, що концесійний проект є однією з найефективніших і найперспективніших форм публічно-приватного парт-

нерства, що спроможна виконувати вкрай важливу функцію за умов воєнного стану й повоєнної модернізації національної економіки на основі залучення приватних інвесторів. Успішна реалізація згаданих проектів безпосереднім чином обумовлюється рівнем транспарентності та надійності обліково-аналітичного забезпечення, що за нинішніх умов українського підприємницького середовища сигналізує про необхідність змін. У цьому контексті дослідниця обґрунтовує необхідність застосування цифрових технологій під час реалізації концесійних проектів [2].

Т. Чернецька вказує на те, що саме цифровізація спроможна суттєвим чином вплинути на активізацію інноваційної складової концесії як форми публічно-приватного партнерства. Авторка звертає увагу на те, що цифровізація поліпшує комунікації між партнерами угод, сприяє оптимізації використання ресурсів та зниженню витрати на реалізацію концесійних проектів [3]. Розкривають галузеві аспекти успішності інвестицій в інфраструктурні проекти на основі у тому числі й концесії Н. Бондар та В. Сукманюк. Дослідниці доходять висновку про те, що успішність концесійних проектів визначається комплексом чинників, що охоплюють макроекономічну стабільність, ефективність інституційно-правового регулювання, особливості реалізації певного проекту, доступність фінансування, рівень менеджменту, ефективність розподілу ризиків [4].

О. Шпирко звертає увагу на те, яке значення має правильна організація обліку, котра дає змогу концесіонеру контролювати належним чином фінансові показники, здійснювати управління ризиками та ухвалювати виважені управлінські рішення. Дослідниця розкриває питання про існування потреби у формуванні надійної системи об'єктів обліку з урахуванням договору концесії [5].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність певного числа наукових публікацій, присвячених аналізу ролі та місця концесії в активізації інвестиційного процесу, проблематика визначення напрямів розвитку концесії за сучасних умов потребує подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження розвитку концесії та визначення напрямів використання її потенціалу з метою активізації інвестиційної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вибір і пошук ефективного поєд-

нання інструментів інвестиційної політики є складним завданням як у теоретичному аспекті, так й у практичному сенсі. В економіках розвинених країн, де дія ринкового механізму є доволі відлагодженою, функціонують ефективні інститути за доволі незначних трансакційних витрат, а тому й інструменти здійснення інвестиційної політики можуть виявитися дієвими. Водночас у країнах з ринками, які формуються, їх може бути недостатньо для того, щоб зупинити падіння інвестиційної активності та започаткувати структурні трансформації в економіці.

Внутрішній ринок України є досить мало-містким, а його подальше потенційне розширення, котре ґрунтується на імпорті товарів вищого технологічного устрою, а також нарощення експорту сировини означають відтворення вже сформованих дисбалансів. У цьому полягає базова деформація, котра перманентно відтворюється в розширеному вимірі.

Важливою детермінантою ефективного внутрішнього ринку є його гнучкість, за якої ринок повною мірою реалізує свої основні функції. Оскільки ринок інтегрує сфери виробництва і споживання, надає економічним агентам повноту інформації, то він й стимулює інвестиційно-інноваційні процеси, сприяє перетворенню заощаджень в інвестиції, забезпечує зростання прибутків суб'єктів господарювання і рівня життя населення. Ефективність та дієвість інвестиційної політики держави безпосереднім чином виражається у динаміці макроекономічних показників. Проведений аналіз свідчить, що в Україні необхідною є докорінна інституційно-структурна трансформація економіки на основі прискорення промислово-технологічного розвитку шляхом активного стимулювання інвестицій [6, с. 348-351; 7, с. 599-605].

Для прискореної технологічної модернізації економіки України на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку необхідно активно використовувати низку інструментів, серед яких чільне місце посідає концесія. Закон України «Про концесію» регламентує, що «концесія – форма здійснення публічно-приватного партнерства, що передбачає взяття та виконання концесіонером перед концесієдавцем обов'язку щодо фінансування (повного або часткового) робіт із створення та/або будівництва (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт, технічне переоснащення), та/або технічного обслуговування об'єкта концесії, з передачею

концесіонеру як винагороди права на управління та/або експлуатацію об'єкта концесії та на надання суспільно значущих послуг, у порядку та на умовах, визначених концесійним договором, а також передбачає передачу концесіонеру переважної частини операційного ризику» [8].

Концесія є одним з важливих інструментів залучення інвестицій суб'єктів приватного підприємництва у в об'єкти державної інфраструктури, котрий дає змогу в ефективний спосіб налагодити співпрацю держави та бізнесу у низці важливих секторів економіки, серед яких генерація та розподіл електричної енергії, інвестування в об'єкти альтернативних джерел енергії, порти, аеропорти, автомобільні та залізничні дороги, міський транспорт, водопостачання та водовідведення, управління побутовими відходами, утримання об'єктів соціальної сторін [9].

Концесійний механізм спроможний забезпечити вигоди для держави, приватних інвесторів та суспільства загалом (табл.1). Найважливішою перевагою концесії для держави є можливість залучення приватних інвесторів з метою розвитку інфраструктури, уникаючи при цьому значних за обсягами видатків з бюджету, що є вкрай важливим в умовах обмеженості ресурсів. На основі використання механізму концесії можна реалізувати програми модернізації доріг, мостів, об'єктів соціальної інфраструктури.

Натомість приватні інвестори отримують можливість впроваджувати новітні технології й застосовувати ефективні методи управління, підвищуючи таким чином якість роботи об'єктів і сприяючи активізації економічних процесів [10]. Крім того, приватні інвестори отримують унікальну можливість довгостроково користуватися стратегічними державними об'єктами, що створює сприятливі умови для стратегічного планування інвестицій протягом тривалого періоду. Це забезпечує доступ до важливих секторів, таких як транспорт, енергетика та комунальні послуги, які зазвичай залишаються недоступними для приватного капіталу. Приватний партнер зберігає значну автономність у рамках такого співробітництва, маючи змогу управляти всіма етапами реалізації проекту, оптимізувати витрати та забезпечувати сталий фінансовий потік завдяки платежам від користувачів за отримані послуги. Таким чином, модель концесії є особливо вигідною для приватних інвесторів, які прагнуть інтегруватися в державний сектор економіки.

Таблиця 1

Вплив концесії на активізацію інвестиційної діяльності

Механізм впливу	Суть впливу
Зменшення інвестиційних ризиків	Розподіл ризиків між державою та приватним інвестором зменшує невизначеність і підвищує привабливість проекту
Довгострокові гарантії та стабільність умов	Концесія забезпечує інвестору визначений строк користування майном і передбачуваність доходів, що стимулює інвестування
Державна підтримка та фінансові гарантії	Механізми компенсацій, плата концесієдавця, гарантії доходу зменшують ризики втрати капіталу і полегшують повернення інвестицій
Підвищення ефективності реалізації проектів	Приватний інвестор забезпечує кращий менеджмент, контроль за витратами та якість реалізації, що сприяє підвищенню ефективності інвестицій
Полегшення доступу до фінансування	Можливість використання проектного фінансування, кредитів та змішаних схем підвищує фінансову спроможність проектів
Формування прозорого та передбачуваного правового середовища	Чіткі процедури відбору інвестора і регуляторна визначеність знижують юридичні ризики та підвищують довіру інвесторів
Мультиплікативний економічний ефект	Реалізація концесій створює суміжний попит, робочі місця та позитивні сигнали, що активізує інвестиційну активність у економіці

Джерело: сформовано авторкою

Відновлення та повоєнна модернізація України представлятимуть собою один із наймасштабніших та безпрецедентних міжнародних проектів за останні сімдесят років. Обсяги завдань, спрямованих та відновлення, а також потенціал застосування сучасних технологій створюють унікальні виклики, але й генерують надійний базис для їхнього розв'язання на основі виважених підходів та обґрунтованих механізмів [11, с. 110-113].

Важливою рисою повоєнного розвитку України стане те, що країна відчуватиме суттєве навантаження на державний бюджет та соціально-економічну сферу у цілому. За оцінками Світового банку пріоритети відновлення та відбудови на 2025 рік охоплюють як публічні інвестиційні проекти, так і неінвестиційні програми загальною сумою 17,32 мільярда доларів США, при цьому інвестиційні проекти оцінюються в 11,88 мільярда доларів США, а неінвестиційні програми – у 5,44 мільярда доларів США на 2025 рік. Для інвестиційних проектів у 2025 році потреби у фінансуванні яких становлять 11,88 мільярда доларів США, було забезпечено 5,46 мільярда доларів США, при цьому дефіцит фінансування становить 6,43 мільярда доларів США. Саме приватний сектор може профінансувати третину загальних потреб на відбудову за умови впровадження необхідних для цього реформ [12].

Отже, особливо актуальною стане проблема ефективного та прозорого використання всіх ресурсів держави, суб'єктів приватного підприємництва та міжнародних партнерів. Формування нової моделі інвестиційного забезпечення економічного розвитку країни після завершення воєнних дій має здійснюватися на основі використання потенціалу концесії (рис. 2).

У сучасних умовах для забезпечення сталого економічного розвитку та інтеграції України до європейського економічного простору необхідно вирішити низку важливих завдань, пов'язаних із впровадженням цифрових технологій. Особливого значення набуває інституціоналізація системи управління національною економікою, що має стати визначальним чинником переходу від переважно низькотехнологічної, сировинно орієнтованої моделі до економіки, основою якої є сучасні технології.

Відкриття нових можливостей співпраці на внутрішньому ринку мають стати об'єктом активної державної політики та стимулювання експорту технічно складної продукції. Прикладом у цьому зв'язку може стати перш за все досвід Японії та Республіки Корея у середині та другій половині XX ст. Формування національної інвестиційної моделі зі значним числом ланок глибокої технологічної переробки і місткого внутрішнього ринку здатне сформувати підґрунтя для генерування значних обся-

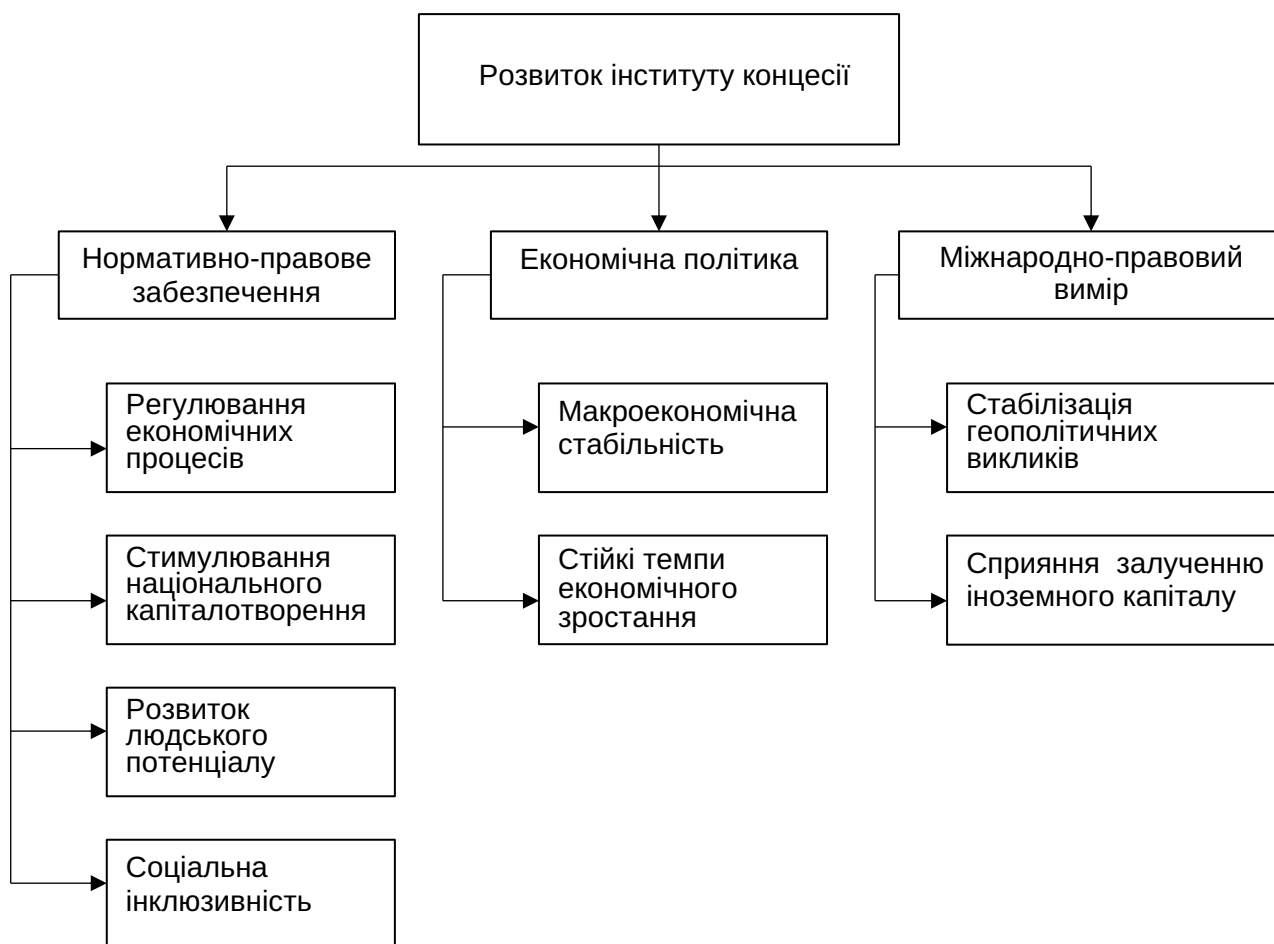

Рис. 2. Використання потенціалу концесії для економічного зростання

Джерело: сформовано авторкою

гів доданої вартості порівняно з моделлю, що функціонує на основі виробництва й продажу здебільшого сировинних ресурсів. Саме така модель спроможна вдосконалювати свою матеріально-технологічну базу й приймати набагато більші обсяги інвестицій, ніж проста сировинна модель економічного розвитку [13].

Попри певний прогрес у досягненні макроекономічної стабільності, економіка України залишається нестабільною. Однією з головних проблем наразі виступає низький рівень інвестиційного потенціалу. До основних факторів, що гальмують його розвиток, належать несприятливий інвестиційний клімат, скорочення кількості кваліфікованих фахівців, закриття підприємств, складна демографічна ситуація, надмірний рівень боргового навантаження, слабка конкуренція в окремих секторах економіки, низький рівень розвитку фінансових ринків, недостатня ефективність державних інститутів, корупція та нерівномірний розподіл доходів. Усі ці чинники суттєво

обмежують потенційні можливості для національного економічного зростання [14, с. 5-14; 13, с. 132-139].

Дослідження питань фінансування розвитку інфраструктури в європейських країнах та світі демонструє, що на сучасному етапі одним із найпоширеніших механізмів залучення інвестицій є концесії. Ця форма публічно-приватного партнерства дозволяє інтегрувати приватний капітал до ефективного управління державною власністю або надання публічних послуг. Сутність концесії полягає в передачі державних активів у користування або експлуатацію приватному інвесторові (концесіонеру), зокрема для модернізації, реконструкції чи будівництва нових об'єктів, в обмін на сплату узгоджених концесійних платежів [15].

Висновки. Врахування умов функціонування економіки має здійснюватися на основі активізації інвестиційної діяльності. Йдеться про продовження інституційних перетворень для посилення захисту прав інвесторів, удо-

сконалення нормативно-правового регулювання, поглиблення реформ, створення сприятливого інвестиційного клімату. Важливою також є й державна підтримка експорту і розбудова цифрової інфраструктури. Активне використання концесії залежить також й від подальшої успішної трансформації економіки на ринкових засадах. Шляхи використання концесії у процесі повоєнної модернізації

національного господарства детерміновані стратегічними пріоритетами забезпечення стійкості економіки. Перспективними напрямами подальших наукових досліджень є визначення векторів використання концесії в Україні на основі використання світового досвіду побудови конкурентоспроможної економіки, що забезпечує досягнення високого рівня та якості життя населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Зайцев Є. Концесія як форма державно-приватного партнерства: історико-правовий генезис нормативно-правового регулювання. *Актуальні проблеми держави і права*. 2025. № 105. С. 79-88. DOI: <https://doi.org/10.32782/apdp.v105.2025.9>
2. Король С. Цифрові технології в обліково-аналітичному забезпеченні концесійних проєктів. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. Вип. 20. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2025-20-09-01/2025-20-09-01>
3. Чернецька Т. Ключові засади реалізації державно-приватного партнерства в умовах посилення цифровізації та інноваційного розвитку. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2024. № 32. С. 90-98. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb322024319558>
4. Бондар Н., Сукманюк В. Детермінанти успішності інвестицій інфраструктурних проєктів на засадах публічно-приватного партнерства в транспортній сфері. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2025. Вип. 46. С. 24-31. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17158397>
5. Шпирко О. Організація обліку операцій концесії у концесіонера за МСФЗ. *Економіка та суспільство*. 2025. Ви. 79. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6661/6602>
6. Турченко І. Окремі проблеми сучасного правового регулювання концесійних відносин за чинним законодавством України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Вип. 86. Ч. 2. С. 347-354. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.2.52>
7. Chervyakova V. Organizational and methodological approaches to the post-war restoration of Ukraine's transport and logistics infrastructure. *Journal of European Economics*. 2024. № 4. P. 597-622. DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2023.04.590>
8. Закон України «Про концесію» від 3 жовтня 2019 року № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>
9. Нова ера інвестицій: чому концесії на часі. URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/nova-era-investicziy-chomu-konczesiyi-na-chasi/Нова>
10. Toukola S., Ahola T., Ståhle M., Hällström A. The co-creation of value by public and private actors in the front end of urban development projects. *International Journal of Project Management*. 2023. Vol. 41. Is. 8. 102542. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2023.102542>
11. Ольшанський О. Державно-приватне партнерство як сучасний інструмент економічної модернізації. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2025. Вип. 11. С. 108-117. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2025-11-108-117>
12. Україна. Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення RDNA 4. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099052925103531065/pdf/P180174-93c8e8c1-83a2-487d-aaec-a8435f9db418.pdf>
13. Держава і ринок в економічному розвитку та у повоєнному відновленні: зарубіжний досвід : колективна монографія / [В. В. Небрат, Н. А. Супрун та ін.] ; за ред. В. В. Небрат. Київ : Ін-т екон. та прогноз. НАН України. 2024. 416 с.
14. Shkuropadska D., Lebedeva L., Gonçalves J. Infrastructure resilience amid crises. *Scientia fructuosa*. 2025. № 5. С. 4-23. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(163\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(163)01)
15. Стройко Т., Буркун В. Державне регулювання концесії як елемент розвитку інфраструктури національної економіки. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/816/783>

REFERENCES:

1. Zaitsev Ye. (2025). Kontsesiia yak forma derzhavno-pryvatnoho partnerstva: istoryko-pravovyi henezys normativno-pravovoho rehulivannia [Concession as a form of public-private partnership: historical and legal genesis of regulatory regulation]. *Aktualni problemy derzhavy i prava*, no. 105, pp. 79-88. DOI: <https://doi.org/10.32782/apdp.v105.2025.9>
2. Korol S. (2025). Tsyfrovii tekhnologii v oblikovo-analitychnomu zabezpechenni kontsesiinykh proiektiv [Digital technologies in accounting and analytical support of concession projects]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: ekonomika ta upravlinnia*, no. 20. Available at: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2025-20-09-01/2025-20-09-01>
3. Chernetska T. (2024). Kliuchovi zasady realizatsii derzhavno-pryvatnoho partnerstva v umovakh posylennia tsyfrovizatsii ta innovatsiinoho rozvytku [Key principles of implementing public-private partnership in the context of increasing digitalization and innovative development]. *Teoretychni ta prykladni pytannia derzhavotvorennia*, no. 32, pp. 90-98. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb322024319558>
4. Bondar N., Sukmaniuk V. (2025). Determinanty uspihnosti investytsii infrastrukturykh proiektiv na zasadakh publichno-pryvatnoho partnerstva v transportnii sferi [Determinants of the success of infrastructure project investments based on public-private partnership in the transport sector]. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Seriia ekonomichna. Seriia yurydychna*, no. 46, pp. 24-31. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17158397>
5. Shpyrko O. (2025). Orhanizatsiia obliku operatsii kontsesii u kontsesionera za MSFZ [Organization of accounting for concession transactions by the concessionaire under IFRS]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 79. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6661/6602>
6. Turchenko I. (2024). Okremi problemy suchasnoho pravovoho rehulivannia kontsesiinykh vidnosyn za chynnym zakonodavstvom Ukrainy [Certain problems of modern legal regulation of concession relations under the current legislation of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Pravo*, no. 86(2), pp. 347-354. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.2.52>
7. Chervyakova V. (2024). Organizational and methodological approaches to the post-war restoration of Ukraine's transport and logistics infrastructure. *Journal of European Economics*, no 4, pp. 597-622. DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2023.04.590>
8. Zakon Ukrainy «Pro kontsesiiu» vid 3 zhovtnia 2019 roku № 155-IX [Law of Ukraine "On Concession" dated October 3, 2019 No. 155-IX]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>
9. Nova era investytsii: chomu kontsesii na chasi [A new era of investment: why concessions are timed]. Available at: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/nova-era-investiczij-chomu-konczesiiyi-na-chasi/Nova>
10. Toukola S., Ahola T., Ståhle M., Hällström A. (2023). The co-creation of value by public and private actors in the front end of urban development projects. *International Journal of Project Management*, no. 41. Is. 8. 102542. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2023.102542>
11. Olshanskyi O. (2025). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak suchasnyi instrument ekonomichnoi modernizatsii [Public-private partnership as a modern tool of economic modernization]. *Publichne upravlinnia: kontseptsii, paradyhma, rozvytok, udoskonalennia*, no. 11, pp. 108-117. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2025-11-108-117>
12. Ukraina. Shvydka otsinka zavdanoi shkody ta potreb na vidnovlennia RDNA 4 [Ukraine. Rapid assessment of damage and needs for restoration RDNA 4]. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099052925103531065/pdf/P180174-93c8e8c1-83a2-487d-aaec-a8435f9db418.pdf>
13. Nebrat V. V., Suprun N. A. ta in. (2024). Derzhava i rynek v ekonomichnomu rozvytku ta u povoiennomu vidnovlenni: zarubizhnyi dosvid : kolektyvna monohrafiia [State and market in economic development and post-war reconstruction: foreign experience: collective monograph]; za red. V. V. Nebrat. Kyiv : In-tek. ta prohozuv. NAN Ukrainy, 416 p.
14. Shkuropadska D., Lebedeva L., Gonçalves J. (2025). Infrastructure resilience amid crises. *Scientia fructuosa*, no. 5, pp. 4-23. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(163\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(163)01)
15. Stroiko T., Burkun V. (2021). Derzhavne rehulivannia kontsesii yak element rozvytku infrastruktury natsionalnoi ekonomiky [State regulation of concessions as an element of infrastructure development of the national economy]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 31. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/816/783>